

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ «ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ		ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ		ΙΑΤΡΙΚΗΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑΥΒ01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο ΕΤΟΣ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		καθημερινή διδασκαλία 1 ώρα από έδρας, 2 ώρες την εβδομάδα μετεκπαιδευτικά μαθήματα, 6 ώρες καθημερινή παρουσία/διδασκαλία στην κλινική παρά τη κλινική, 4 ώρες κατ' ελάχιστον παρουσία στην γενική εφημερία (χωρίς να υπολογίζεται η παρουσία στις εσωτερικές εφημερίες και στα εξωτερικά ιατρεία των Κλινικών	15
12.00-13.00 μ.μ. μάθημα, 09.00-15.00 μ.μ. εκπαίδευση παρά την κλίνη του ασθενή, εφημερίες 1 φορά/4 ημέρες (παρουσία από 17.00-22.00 μ.μ.)			
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	(-)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1790		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Σκοπός της κλινικής άσκησης των εκτοετών φοιτητών στην Εσωτερική Παθολογία είναι να προετοιμαστούν και να αποκτήσουν τις ικανότητες που με την αποφοίτησή τους θα τους επιτρέπουν την προσέγγιση και την επίλυση ποικίλων προβλημάτων (επειγόντων και χρονίων). Προς αυτό, οι διδάσκοντες ενθαρρύνουν και στηρίζουν τη διαγνωστική τους σκέψη και οι διδασκόμενοι φροντίζουν να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις της Εσωτερικής Παθολογίας, που αποτελεί τη βάση των ειδικοτήτων της Ιατρικής. Η παραμονή των φοιτητών στους θαλάμους και η ενασχόληση με τους πάσχοντες ασθενείς είναι υποχρεωτική ώστε να

έρθουν σε επαφή και να εξοικειωθούν με τις επιπτώσεις της ασθένειας στους ασθενείς και τους οικείους τους.

Στο πρόγραμμα της κλινικής άσκησης των φοιτητών γίνεται προσπάθεια να καλυφθεί το μεγαλύτερο εύρος της Εσωτερικής Παθολογίας και των υποειδικοτήτων της σε υψηλό επίπεδο γνώσεων, συνδυάζοντας την εμπειριστατωμένη γνώση με την επιστημονική εμπειρία των διδασκόντων στα διάφορα αντικείμενα της Παθολογίας.

Ολοκληρώνοντας την εκπαίδευσή του στην Εσωτερική Παθολογία, οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση να:

- επικοινωνεί με τους ασθενείς και τους οικείους του έτσι ώστε να αντλεί με πληρότητα και σαφήνεια πληροφορίες που σχετίζονται με την παρούσα νόσο και το ιατρικό ιστορικό του πάσχοντος. πραγματοποιεί πλήρη συστηματική κλινική εξέταση αλλά και να εστιάζει στα μείζονα προβλήματα κατά περίπτωση
- ερμηνεύει και να σχολιάζει τις εργαστηριακές τις απεικονιστικές εξετάσεις
- καταγράφει τα προβλήματα του ασθενούς σε συνδυασμό με τα αντικειμενικά ευρήματα και τον εργαστηριακό/απεικονιστικό έλεγχο και να προχωρά σε αδρή διαφορική διάγνωση
- αναγνωρίζει τις επείγουσες παθολογικές καταστάσεις και την άμεση αντιμετώπισή τους προχωρά στην κατά βήματα παραγγελία διαγνωστικών εξετάσεων και παρεμβάσεων ? πραγματοποιεί κλινικές πράξεις, ώστε να αποκτήσει τις απαραίτητες δεξιότητες που θα τους επιτρέψει να ασκήσει το λειτούργημά τους (ενέσεις, τοποθέτηση φλεβοκαθετήρων για τη χορήγηση υγρών και ηλεκτρολυτών, παρακεντήσεις, βιοψίες, αιμοληψίες κλπ.).
- περιγράφει την κλινική εικόνα, την εργαστηριακή επιβεβαίωση, την ενδεικνυόμενη θεραπεία και την πρόγνωση ευρέως φάσματος νοσολογικών καταστάσεων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διδάσκεται σε συνδυασμό με την κλινική άσκηση σε ομάδες φοιτητών ανά τρίμηνα. Α. **A. Από έδρας μαθήματα:**

Καθημερινά, Δευτέρα έως Παρασκευή, 12.00-13.00 μ.μ.

Οι καθημερινές παρουσιάσεις αποσκοπούν στη διαχείριση των επειγόντων νοσολογικών οντοτήτων, με τη συζήτηση ενδιαφερόντων περιστατικών/περιπτώσεων (case studies).

Β. Επίσκεψη στους θαλάμους των ασθενών

Οι φοιτητές παρακολουθούν την επίσκεψη στους θαλάμους των ασθενών των παρακάτω Κλινικών του Παθολογικού Τομέα του ΠΓΝΙ:

1. Α' Παθολογική
2. Β' Παθολογική
3. Αιματολογική
4. Γαστρεντερολογική
5. Ενδοκρινολογική
6. Νεφρολογική
7. Ογκολογική
8. Ρευματολογική

όπου διδάσκεται η ολοκληρωμένη προσπέλαση των ασθενών (συγκεκριμένα, λεπτομερής λήψη του ιατρικού ιστορικού, ενδελεχής φυσική εξέταση, αξιολόγηση των εργαστηριακών και απεικονιστικών εξετάσεων,

διαφορική διάγνωση, διαγνωστική προσέλαση και θεραπευτική 13.00-15.00 μμ. Συμμετοχή των φοιτητών στη νοσηλεία των ασθενών και εκμάθηση τεχνικών και δεξιοτήτων (τοποθέτηση ορών, αιμοληψιών αρτηριακού και φλεβικού αίματος, παρακεντήσεων, βιοψιών κ.λπ.) αντιμετώπιση). Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να παρουσιάζουν οι ίδιοι τα περιστατικά και να συμμετέχουν στη λήψη των θεραπευτικών αποφάσεων με κριτική αξιολόγηση των κατευθυντήριων οδηγιών και εξατομίκευση της αγωγής.

Γ. Διδασκαλία στην κλινική

Υπό την καθοδήγηση των μελών ΔΕΠ οι φοιτητές συζητούν τα πιο ενδιαφέροντα και διδακτικά περιστατικά των Κλινικών, ενώ διδάσκονται να πραγματοποιούν βασικές κλινικές πράξεις

Δ. Εφημερίες

Υποχρεωτική παρουσία από 17.00-22.00.

Οι φοιτητές παρακολουθούν το πρόγραμμα των γενικών εφημεριών των Παθολογικών Κλινικών, όπου είναι τοποθετημένοι (1 κάθε 4 ημέρες), ενώ μπορούν να παρακολουθούν τη λειτουργία του Τμήματος Επειγόντων Περαιστικών (ΤΕΠ) του Τομέα Παθολογίας, υπό την επίβλεψη των υπεύθυνων ιατρών του ΤΕΠ ώστε να έρχονται σε επαφή και να διδάσκονται την αρχική επείγουσα αντιμετώπιση των ασθενών με παθολογικά προβλήματα, καθώς και την επείγουσα αντιμετώπισή τους στην Κλινική στην οποία εισάγονται. Σε ώρα που προκαθορίζεται από τον υπεύθυνο εφημερίας παρακολουθούν υποχρεωτικά την επίσκεψη στους θαλάμους.

Ε. Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

I. Διδασκαλία από έδρας

Καθημερινά, Δευτέρα έως Παρασκευή, 12:00–13:00 στο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων.

II. Εκπαίδευση στους θαλάμους:

Η κλινική εκπαίδευση θα γίνεται καθημερινά σύμφωνα με αναλυτικό πρόγραμμα που θα διαμορφωθεί σε συνεργασία των υπευθύνων του προγράμματος με τα μέλη ΔΕΠ των Κλινικών:

- **Στις Παθολογικές Κλινικές (Α' και Β')** 11:00–12:00, παρά την κλίνη, υπό την καθοδήγηση μέλους ΔΕΠ.
- **Στις εξειδικευμένες Κλινικές και Τμήματα** (Αιματολογική, Γαστρεντερολογική, Ενδοκρινολογική, Νεφρολογική, Ογκολογική, Ρευματολογική) 13:00–14:00, σε ομάδες φοιτητών, παρά την κλίνη, υπό την ευθύνη μελών ΔΕΠ.

Οι φοιτητές σε συνεννόηση με τα μέλη των κλινικών συμμετέχουν, επίσης, στο μετεκπαιδευτικό πρόγραμμα των Παθολογικών Κλινικών Α' και Β'.

- Βιβλιογραφική ενημέρωση (κάθε Δευτέρα 13.00-14.00 μμ.) στο Αμφιθέατρο του ΠΓΝΙ
- Συζήτηση ενδιαφέροντος περιστατικού (κάθε Τετάρτη 13.00-14.00 μμ.) στην Αίθουσα Σεμιναρίων Κλινικής ΠΓΝΙ

ΣΤ. Κλινικές Δεξιότητες

Κατά τη διάρκεια της άσκησης πρέπει να συμπληρώνεται ειδικό έντυπο με το οποίο πιστοποιείται ότι φοιτητής έχει παρακολουθήσει ή εφαρμόσει διάφορες ιατρικές πράξεις. Η πιστοποίηση γίνεται με υπογραφή από τα μέλη της κλινικής.

Ζ. Κλινική εξέταση

Στο διάστημα της κλινικής άσκησης, οι φοιτητές εξετάζονται στη λήψη και παρουσίαση ιστορικού, στην αντικειμενική εξέταση και στη διαφορική διάγνωση.

Η. Αξιολόγηση-Αυτοαξιολόγηση

Στο τέλος της άσκησης οι φοιτητές συμπληρώνουν, ανώνυμα, ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Θ. Περάτωση της κλινικής άσκησης:

Παράδοση συμπληρωμένου και υπογεγραμμένου Ημερολογίου Εκπαίδευσης (λίστα δεξιοτήτων, παρουσία στις εφημερίες, καθημερινές παρουσίες και καταγραφή απουσιών)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Η από έδρας διδασκαλία και Στους θαλάμους νοσηλείας των παρακάτω Κλινικών του Παθολογικού Τομέα του ΠΓΝΙ: 1. Α' Παθολογική 2. Β' Παθολογική 3. Αιματολογική 4. Γαστρεντερολογική 5. Ενδοκρινολογική 6. Νεφρολογική 7. Ογκολογική 8. Ρευματολογική
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Υποστήριξη Μαθησιακής Διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-course του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου <table><tr><td>Διαλέξεις</td><td>90 / έτος</td></tr><tr><td>Ασκήσεις Κλινικής Πράξης</td><td>$[(30 \times 6) + (15 \times 4)] \times 3 = 720$ διδασκαλία παρά τη κλίνη</td></tr><tr><td>Ομαδική Εργασία</td><td>100</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>$24 \times 6 = 144$ / έτος</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	Διαλέξεις	90 / έτος	Ασκήσεις Κλινικής Πράξης	$[(30 \times 6) + (15 \times 4)] \times 3 = 720$ διδασκαλία παρά τη κλίνη	Ομαδική Εργασία	100	Εξετάσεις	$24 \times 6 = 144$ / έτος					
	Διαλέξεις	90 / έτος												
	Ασκήσεις Κλινικής Πράξης	$[(30 \times 6) + (15 \times 4)] \times 3 = 720$ διδασκαλία παρά τη κλίνη												
	Ομαδική Εργασία	100												
	Εξετάσεις	$24 \times 6 = 144$ / έτος												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η τελική αξιολόγηση και βαθμολόγηση του φοιτητή προκύπτει από: - τη συνολική καθημερινή παρουσία στις Κλινικές κατά τη διάρκεια της άσκησης - την παρουσίαση των περιστατικών που αναλαμβάνει στη διάρκεια της άσκησης - την εξέταση παρά την κλίνη του ασθενούς (συνολικός συντελεστής για τα παραπάνω: 0,15) - τη γραπτή (Η επιτυχία στις γραπτές εξετάσεις αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στις προφορικές) (συντελεστής 0,35) - και την προφορική εξέταση στο τέλος της άσκησης (συντελεστής 0,50)													

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υλικό διδασκαλίας – μελέτης:

1. «**Παθολογία, The Johns Hopkins**» (κύριο σύγγραμμα) Κωδικός Βιβλίου στον ΕΥΔΟΞΟ: 122083647- Έκδοση: 5/2017 - Συγγραφείς: Ashar BH, Miller RG, Sisson SD - ISBN: 978-618-5296-03-2 - Τύπος: Σύγγραμμα - Διαθέτης (Εκδότης): ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.
2. «**DAVIDSON, Γενικές Αρχές και Κλινική Πράξη της Ιατρικής Παθολογίας**» (δευτερεύον σύγγραμμα) Κωδικός Βιβλίου στον ΕΥΔΟΞΟ: 133034775, Έκδοση: 24^η Αγγλική, 6^η Ελληνική/2024, Συγγραφείς: Penman ID, Ralston SH, Strachan MWJ, Hobson R., ISBN: 9789605838201, Τύπος: Σύγγραμμα, Διαθέτης (Εκδότης): ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
3. **Διαλέξεις των μελών ΔΕΠ που δίνονται και σε ψηφιακή μορφή στο e-course**
4. **Προτεινόμενα διαδικτυακά βοηθήματα με δωρεάν πρόσβαση:**
 - a. Merck manual: <https://www.msdmanuals.com/professional>
 - b. Medscape: www.medscape.com